

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebalta

EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE OROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
DIRECCIÓ
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, 1ER
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2, 208

ANY VIII NÚM. 2,281

BARCELONA, DIMECRES, 7 JUNY DE 1911

UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

**Bàsculas-Caixes
Pibernat** pera Cabals
Avinyó, 8-10

Dr. M. CAMPS VIES URINARIES Y MALALTIES SECRETES. — S'APLICA EL 606.
De 11 a 1 y de 3 a 5. Econòmica, de 7 a 9 nit. FUSTERIA, 2 Y 4, 1ER

Grans magatzems

EL SIGLO

**ACTUALMENT
EXPOSICIO Y VENDA**

Mobles y articles pera taula y regal

NOMBROSES OCASIONS

**Vaixelles. - Serveis de cristall. - Jòcs café.
Centres. - Bateria de cuina. - Ceràmica. - Mobles.
Flors. - Làmpares. - Articles de pell. - Bisuteria.
Joieria. - Relotgeria. - Quadros. - Escribanies.
Figures. - Caixes paper, etc., etc.**

Gran assortit en Estampes y Recordatoris

PRIMERA COMUNIÓ

SECCIÓ DE QUEVIURES (PLANTA BAIXA)

Cerveza "Petry"

En ampollas de 72 centilitres. - Envasat especial pera El Siglo

FOSCA: l'ampolla, pessetes 0'35; la dotzena, pessetes 3'60
PILSEN: " 0'40; " 4'20
(SENSE ENVAS)

DR. SOLER Clínica. Venéreo, Sífilis, aplicació del 606. Rambla de Centre, núm. 25. D'onze a una y de quatre a nou.

LA POSTA

**Els intel·lectuals madrilenys declaren
que, desenganyats, han abandonat an en Lerroux**

Temps arrere se produí entre els intel·lectuals madrilenys, un moviment d'aproximació an en Lerroux. Molt d'ells, creient que convenia formar, a tota costa, un partit revolucionari que acabés amb el rebuigament y la corrupció de la monarquia, pensaren que, a falta d'altre, podria ésser en Lerroux l'home que convenia.

A Catalunya ens havíem donat d'aquest moviment d'una part de l'intel·lectualitat madrilenya. El nostre estimat company Gabriel Alomar, en un recent article de «La Campana de Gracia» remarca el contrast entre el lerrouxisme barceloní, tot ell plebeu, y el lerrouxisme madrileny, nodrit d'intel·lectuals.

Però heus aquí que un d'aquests intel·lectuals madrilenys que havien ingressat en el lerrouxisme, en Barriobero, acaba de publicar en el seu setmanari «La Conciencia» un interessantíssim article contestant el de l'Alomar. Y en Barriobero ens fa saber que aquell acostament dels intel·lectuals madrilenys an en Lerroux fou momentani, efímer. Entre l'engany i el desengany, sols uns quants mesos s'escolaren. Heus aquí lo que en Barriobero diu:

«Los intelectuales tuvimos, ciertamente, grandes simpatías por Lerroux y su partido; acaso estuviéramos mejor dicho que leguinos a cifrar en él grandes esperanzas; pero a la hora de ahora hemos visto toda la amarga verdad. Sabemos que Lerroux tampoco es el hombre.

«Unos cuantos, los más vehementes, llegamos a formar en sus filas—Baroja, Escaló, Noel, Bara, Pablo Nougués, yo mismo y no sé si alguno más—Otros, los más reflexivos—Ortega Gasset, Barcia, los González Blanco—, no hicieramos más que asomarse y retirarse con gesto de disgusto. Y hoy, el lerrouxismo madrileño no cuenta con más intelectual que con Salillas. Digo esto así, tan en firme, porque no creo que en Barcelona consideren a Macías, a Ovejero, a Trompeta (el sastre, no el periodista) y a Heredia como la representación intelectual de Madrid.

«Esperábamos a Lerroux a su vuelta de América como se espera a un Mesías; también él sufrió su calvario y fué crucificado a traición por un tribunal que no era el competente para entender en su proceso, y también él, con su predominio en Cataluña y con la confianza que en él habían depositado los americanos, tenía la llave del reino de los cielos. Una palabra de Lerroux pudo haber sido el conjuro de la revolución y

ECOS

A HIR, «España Nueva», publicava un article de la Chelito, sobre la moral y el teatro. No ens interessa poc ni gaire la seva opinió, encara que aquesta senyoreta pugui arribar a ésser en lo món d'una Aspasia o en lo religiós una Maria de Magdala. Però al final del seu article escriu una malícia, que pera aquests dies, resulta una mica interessant:

«En Barcelona, donde yo resido habitualmente, siempre he visto en el «Alcázar Español» y en el «Edén Concert» a los más significativos individuos de la Defensa Social. Ese don Dalmacio, que ahora meale tanto ruido, no sale de «La Pajarrera» y un Salón del Paralelo, y más de cuarenta veces juraron cuestiones y chronicas él y sus amigos por escandalizar y pedir la «Pulgua».

Don Dalmacio es encara jove y quan aixó passava segurament que tindrà un interessant personatge uns vinticin anys, y an aquesta edat irreflexiva els ulls no tenen prou força per fugir de les temptacions y meditar sobre'l Kempis. A més, don Dalmacio, acabaria d'arribar de Galicia, la seva patria, y ple de «morriñas», cercaria pera consolar el seu esperit, ple d'anoransa per la gaita, l'aturdiment del cuplet llibertí.

Peró més pecador fou Sant Agustí. Qui sab si també com ell, don Dalmacio conseguirà la salutet y el patronat d'una orde religiosa!

CADA vegada que venen estrangers, cerquem estímul escenes y reaccions característicament espanyols. Y algun periodista català sospira com un vell chidalgos per no poder presentar a la curiositat forana, una taverna amb guitarras y escombrats, o una finestra amagada y florida, ont uns enamorats festejen a tall de oromo de caixa de pauses de Málaga. Ara abans d'ahir que llegíem com un escriptor se planya de que no teníem caràcter. Caràcter castissimament espanyol? Y per què? Per ventura podem tenirlo japonès o norueg? Es que aquesta absència de caràcter meridional, no constitueix precisament un altre caràcter, el nostre, que no pot cantar ni malaguanyes, ni fados, ni napolitanes?

Són les cinc de la tarda. Seiem en la terrassa d'un cafè. Divaguen els ulls, per l'espectacle femení que passa quan ja Caputó y Citerona no's pessigollegen, ens fixem en que desfilen un, dos, tres, quatre capellans. Al cap de deu minuts, altres quatre capellans, com si fos la nostra una acera de Vic o Tarragona.

No's desitjava caràcter espanyol? Aquests capellans n'estan plens. Són com els castellans, com els gallegos, com els andalusos, grossos, morenos, amb els maxilars blavencs. Se't present el casbellon. Mai se'topa amb el tipu de capellà francès—cara de poma, línia recordatòria dels vells abats—ni amb el d'italià—inquiet, candidat a cardenal.

Lo que més ens uneix a les terribles lèriques són els capellans. Deuen, doncs, els que sospiren per ensenyar als forasters quelcom de cosa clàssica espanyola a Catalunya, mostrarlhi als nostres clergues, alts, panxuts, amb maxilars blavencs y caminar de quele de partida.

EN Bagaria ha marxat a Mallorca. L'acompanya'l pintor Colom. En Colom, diu: «Encara que no's pinti, n'hi ha prou en aquelles terres amb contemplar-les. Quina delícia, veure aixecarse'l sol! Un pot dir lo que en Copé: «Avui ha sortit el sol però mi preocupa es tenir d'ardimen al lit a les vuit y fer el cigarret de tres quarts de vuit».

Pintar no sabem si pinlarà gaire en Bagaria. Segurament que si ho fa, no portarà gaires matinals. Però, veurem segurament, quan torni, a l'arcalde y a l'apotecari y al senyor rector y al xuet ric, y al senyor Tomé y a la senyora Caterina...

ES deliciós «El Progreso». En ple drama, representa un pas de comedia. Ahir, copiava uns ratlles nostres. Aquestes: «Els radicals, que són sincerament republicans...» No més que nosaltres no posaven la rama ont l'ha posada «El Progreso», y deien: «Els radicals que són sincerament republicans...» quan hagi desaparegut l'esperit, etc., podran ésser útils.

Ja's coneix, ja, que estan els lerrouxistes en el Municipi; perquè fins escritur representen «Los intereses creados».

Dirigibles y aeroplans

El triomf de l'aeroplà

La fluita sostinguda, durant alguns anys, entre'l dirigible y l'aeroplà per conquerir la supremacia en el domini de l'aire, se pot donar ja per decidida a favor de l'aeroplà. «El mens pesant que l'altre»—el dirigible—ha estat venut per el més pesant que l'altre—l'aeroplà—. Y aquesta victòria resulta, alhora, dels èxits de la màquina voladora y dels fracassos dels aerostats.

Prou coneguts són els èxits brillants de l'aeroplà en aquests darrers temps. En quant als fracassos del dirigible, no més cal fixar-se al succeir amb aquells famosos «Zeppelins» alemanys. Cap d'ells ha pogut fer gran cosa y han tingut una mala fi.

Heus aquí la llista dels globus rígids «Zeppelins», que han sigut destruïts:

- «Zeppelin I», destruït en 1900.
- «Zeppelin II», janer de 1905.
- «Zeppelin III», agost de 1905.
- «Zeppelin IV».
- «Zeppelin V», setembre de 1910.
- «Zeppelin VI», maig de 1911.

Per altra part, cada dirigible ve a costar un milió de francs. Un aeroplà no costa avui uns cinc mil francs. És a dir, que amb el cost d'un dirigible se poden tenir 200 aeroplans.

L'EXCURSIÓ A MALLORCA

de l'Ateneu Enciclopèdic Popular

Sortida.-A bordo, amb bona mar.-La costa mallorquina.-Sòller y Miramar.-Bellver.-Recepció a l'Ajuntament.-Comiat a Palma.

El mal de la mar

L'Ateneu Enciclopèdic popular es segurament l'entitat que exerceix sobre'l nostre poble una major eficàcia de cultura. Conferències, converses sobre temes determinats, classes, excursions, són els elements de que's val pera realitzar la seva obra educadora.

D'excursions ne verifica cada any una per mar, coronada sempre per l'èxit més fàcil.

Per aquest Ateneu, molts catalans han pogut admirar alhunyats indrets de terres germanes y fruit de les delícies d'un viatge per mar. Merèts n'hi siguin donades.

Enguany l'excursió ha sigut a Mallorca, durant aquests dos dies passats de Pasqua granada. Una excursió a Mallorca, feta amb les condicions d'economia d'aquesta y aprofitant dies de festa, permetia suposar que'l viatge seria un triomf pels seus organitzadors. Les suposicions han resultat, efectivament, certes. Els excursionistes han estat més de siscent, tants com n'han capít en el «Tintoré», amb que s'efectuà la travessia, y han degut quedar en terra encara alguns centenars que's retrassaren en fer les demandes. To's ells, deixant de banda les molesties que suposa sempre un viatge de tanta gent y les deficiències d'organització que no's poden preveure, han tornat contents del viatge, sorpresos de les belles vistes en l'illa germana, encantats de l'amabilitat mallorquina y agrats de la Comissió organitzadora que's ha proporcionat aquests goigs, y d'una manera especial al seu president, senyor Serra, ànima de l'excursió, que mereix que públicament se li tribuïn grans elogis per la intel·ligència, abnegació y acort amb que l'ha dirigit.

A quarts de deu del vespre del dissabte — amb la consegüent mitja hora llarga de retràs de l'anunciada — sortia de Barcelona el barco dels excursionistes. A bordo, en aquella hora, tot es gatzara. Les famílies y amics dels excursionistes que han acudit a despedir-los, responen amb crits y clamorós, als crits y clamors que produeixen els embarcats, mentre s'efectuen lentament les operacions de desamarrar y sortir del port.

Es difícil donar un pas per la coberta, ocupada en tota la llargada pels excursionistes, enfilats en buscar una cadira, una marqueteta o un balancí en que passar una relativa comoditat — molt relativa — la travessia. Però tot aixó se fa alegrement, milg cantant y milg rient, com qui va a una festa.

Ja callaran d'aquí una estona — diuen alguns esperis prevors, pensant en el marid, el terrible mal del mar... — Afortunadament, per lo que respecta a l'anada, no ho endevinareu aquests evocadors del mal temps. Y la gresca y l'animació no cessaren fins ben entrada la nit, en que la són anà rendint als viatgers.

Pera'l periodista, la Comissió y algunes persones més, hi hagué cambrós amb l'itinerari, que no foren per aixó apropiats fins a darrera hora de la nit. La mar era tan calma, tant agradosa la temperatura, que tot convidava a passar la nit en vella, en animada conversa, cultivant el xisto o la graciosa ocurrencia.

Abogats hi les bandes, la gent anava mirant com ens alhunyaven de Barcelona, com els ànecs negres y pesades de la ciutat desaperien en la llunyania, com els punts de claror de les llums, anaven esvanint, fins a regnar a l'horizon del vauell la més perfecta foscor. Però encara restaven els excursionistes mirant l'aigua negra, lleument bellugadissa, rissant en blancor amb prou feines visible en la foscor, atrets per aquella misteriosa suggestió de la mar...

Cap a mitja nit se vegeren al lluny uns llums. Eren d'un barco que feu durant bella estona el mateix camí que nosaltres. Un xic d'emoió a bordo pera contemplar les llums fantàstiques. Ja feia tres o quatre hores que no vèiem res fora de lo del barco!

Entre sis y set ens despertarem del curt son amb prou feines comensat, els excursionaris. Estaven davant de les costes mallorquines y no era cosa de deixar-los perdre, per una hora de dormir. Passarem prop d'uns espadats allissims, d'un rocam que s'avenia imponent cap a la mar. Les mirades de tots s'estenien de l'amplaria blavíssima de la mar als acantilats estrepitosos de la costa brava, eternament fustejats per la furia mediterrània. En totes les bogues hi florecien les admiracions.

A les set del matí feiem l'entrada a l'hermosa badia de Sòller. El «Tintoré» anà al mig de la mateixa, comensant desseguida el desembarc, que's feu amb bastantes dificultats, per les porques barques que feren el transport fins a terra.

Ja en terra mallorquina, l'excursió's dividí en cent direccions. Uns anaren a Sòller, un xic apartada del port, famosa població, neta y aromosa, posada entre la mar y unes altes montanyes. Altres anaren a Miramar a veure la famosa finca de l'arxiduc d'Àustria. Altres, a peu y en cotxes, foren 28 kilòmetres de camí que seguren Sòller de Palma.

Peró la majoria se decidí per Miramar. L'anada en aquest lloc ofereix uns magnífics panorames. A l'un costat la mar, amb trossos d'imponent costa brava, oferintnos, batuts pel sol, el viu ocre de les roques y el blau de cent tonalitats de l'aigua, y per altra els macissos rocosos de les montanyes, per entre les quals s'esten la ben cuidada carretera que ressegueix. Entre montanya y carretera, aprofitant les llinques de terra, una vegetació exuberant, verdíssima, d'un verd mai vist per nosaltres, atreia les mirades. Costa y montanyes, verdides y estrepitosos tonalitats de la mar, feien una simfonia de colors que provocava en tothom admiratius comentaris.

Les possessions de l'arxiduc són magnífiques. La vegetació hi es esplèndida y els ombres plens d'una delícia extraordinària. Sota, la mar s'esten blava y bella, fins a pot allargar la vista.

El propietari de la finca volgué rebre a alguns excursionaris. Amb els periodistes hi parlà alguns moments.

Al vespre, tothom havia fet cap a Palma. Uns, tornant amb el vapor «Tintoré», poden admirar un magnífic tros de costa mallorquina; altres, per terra, per la deliciosa Vall de Sòller, admirant totes les belles extraordinàries de l'illa.

L'arribada del barco a Palma fou un aconseguint pels palmesans. Molts centenars de persones l'esperaven al port, agitant mocadors y donant crits de benvinguda. També amb bastanta dificultat se desembarcà, distribuïnt seguidament els excursionaris pels hotels y fondes de la població. Y com que ja era tard, prop les nou del vespre, molts dels viatgers anaren a descansar pera poder aprofitar tot el dia següent, mentre els més valents passejaren per la ciutat, pera saber lo que es Palma de nit.

El matí del dia següent s'emplé en visitar el castell de Bellver y l'Ajuntament. Se seguí tot el primer, fins el calalós ont morí en Lacy; se tingueren bastants clics fotogràfics y cutia corrents els viatgers anaren a l'Ajuntament, ont hi havia preparada una recepció.

Aquí forem rebuts pel tinent d'alcalde senyor Canet y pel secretari senyor Pons. Ambdós ens ensenyaren totes les dependències de la Casa Comunal, en alguna de les quals hi han quadros notables. Però no més admirat fou el llibre dels privilegis reials, del segle XIV, amb miniatures y inicials policromades, plúmriques y excel·lents conservades. Al final de la recepció, el senyor Canet ens oferí un «dumet», amb belles paraules d'amor pels catalans. En nom de tots, li expressà el nostre agraiment y l'admiraçió que sentíem per Mallorca, el director de l'excursió, Sr. Serra.

El rest del dia s'emplé en visitar la Seu, la Llotja, el teatre Líric, el Balcó y tota la població, que té un aspecte senyorial y de gran ciutat, que fou una novetat pera molts que no coneixien Palma. Mentre se feia aixó uns futbolistes de l'Ateneu Enciclopèdic se disputaren un «match» amb els de Palma. Aquests guanyaren per tres «goals» contra un.

A les sis era l'hora oficial de sortida. Sortíem, però, a dos quarts de set. El poble palmesà ens feu una gratíssima despedida. En gran nombre acudí al port, despedintnos amb visques y agiació de mocadors. Mores que foren contestades d'identica manera. Fins que perdem de vista el port, poguerem veure les salutacions dels palmesans, entusiastes y sorollosos. El regidor senyor Canet pujà a bordo a despedirnos oficialment.

Amb la màxima animació que sortírem de Barcelona, abandonarem Palma. La mar se presentava magnífica y plana. La gent go'sava de la visió de la mar y de la costa, prometent una travessia tan fàcil com a l'anada. Desgraciadament no fou així. Passada la Dragonera, el vent anà enfortint y el «Tintoré» fou uns capbussos alarmadors. A les nou, una bona part de la expedició sentia els efectes del marid. Un parell d'hores després, el marid era general. Els moviments del barco no eren pera menos.

Cap a les vuit del matí d'ahir arribàvem a Barcelona. Les cares dels excursionaris portaven senyals inequívocs del treball passat; però com que qui més qui menys, poc o molt, havia dormit a darreres hores de la malinada y ademés s'era ja a port, els viatgers procuraren animarse y animar el viatge lo més possible.

Y així arribàvem a Barcelona, contents de l'excursió, que's havia fet passar deliciosa algun hora. No volem posar punt a aquestes ratlles sense expressar el nostre agraiment al senyor Serra, director de l'excursió, que feu esforços pera ésser allí a tothom y pera que resultés l'excursió. També expressam agraiment al propietari del magnífic Grand Hotel, de Palma, y al capità del «Tintoré», que tingueren moltes fineses pera els periodistes.

C. AMETLLA

Notes polítiques

Ferrocarril internacional

El diputat per Puigcerdà, don Eusebi Bertrán y Serra, ha rebut un telegrama del president del Consell de ministres, en el qual li diu que'l Govern està decidit a no tancar les Corts sense que's leguís l'assumpte del ferrocarril internacional de Ripoll.

L'esperit nou en la política catalana

En la conferència que publicarem ahir s'ha de canviar la paraula «propos» que hi ha en la línia vuit de la sisena parafada de la primera columna per la paraula «prova», y en la tercera columna, parafada segona, allà ont diu que deixarem la porta oberta als crics perquè se'n vagin, ha de dir crics, que ha de dir crics.

La nostra fe

Llegim ja fa temps, un hàbil article den Miquel dels Sants Oliver, en el qual se sentava la tesi de que l'ineficientitat de la monarquia espanyola s'ha d'atribuir, més que res, a la menassa constant dels partits avençats, d'oposició. La monarquia, segons l'arxiduc, no ha tingut temps de preocuparse d'altra cosa que de defensarse y defensar sa vida.

L'article y el seu contingut se'n havien gairebé oblidat. Però dies enrera'l recordarem alim volta. Y ens fa vergonya dir-ho. Qui ens el feu recordar sigué un antic regionalista, un vell regionalista que en temps del doctor Robert hauria negat el pe, la sal y l'aigua, a tot lo que de Madrid venia. Avui el vell regionalista ha evolucionat: es conformista, oportunista y dinàstic, tot en nom de Catalunya.

Parlant de la política de la nostra Unió, després de dir mil discursos d'alguns homes de la Conjunció, va retreure'l argument de l'article de l'Oliver, afegint, després, que aixó de la república, es curs y ridícul ja. Y més tard, gressoltes aviat semblaren ferrouxos.

El vell regionalista, un dels primers protestatarijans cuba, Filipines y Puerto Rico se varen perdre, precisament per l'intolerancia y l'immoralitat de la monarquia, someia amb llastima y menyspreu, com home superior.

Nosaltres sentíem com una foguerada de indignació. Li parlàrem amb paraula càlida y veement y recordàrem a l'oblidat, els discursos sobrehumans que desde Ferran VII han tingut de fer els partits liberals pera oposar-se a la reacció, sempre menassadora, dels partits monàrquics, conservadors y absolutistes. Li recordàrem les guerres civils que, derivades de plets de família, han sigut de fet, dues traidories de la tradició y el fanatismo contra la llibertat. Li recordàrem lo de Cuba y Filipines, y que la monarquia es la que'n envia un pertorbador pera oposar-se a la nostra creixensa ciutadana y nacionalista. Y li diguérem, per fi, que aquell monarca, amb totes les forces retardatàries, dinàstiques o no, han sigut l'obstacle, la muralla de Xina, que s'ha oposat sistemàticament a tot avenç liberal y progressiu. No, no són els partits avençats els que lliguen de mans a la monarquia: es la seva esterilitat, l'immoralitat y la corrupció dels seus homes, els seus vici d'origen, l'haver de treballar sempre pera'ls elements que fa tan possible la vida y dels quals es pregonera.

Aquesta teoria del vell regionalista de que el dilema república es cursis, eridolós y de lerrouxisme està molt extesa entre la bona gent regionalista-dinàstica-vergonyana. Y nosaltres, davant de l'hipocresia ambient, volem dir-ho ben alt y ben clar perquè són y quines són les nostres honrades conviccions.

Creiem tenir el deure de eridat ben alta la nostra fe. Que vegi tothom que anhem dur a la llum del sol els nostres ideals. Que sapiguem els adversaris de tota mena y els enemics de tots els camps, que les nostres paraules són expressió ferma, final, terrible del nostre pensament. Siguen fortament sinceres. Tinguem valor y altivesa. Si de cas s'anessen hores de prova, que's trobin amb el cap més alt que mai, expandint en la plassa pública els nostres ideals.

Heus aquí l'home del poble, l'home simpat. Per el passen debades els anys y els desenganyis. Es el millor votat enganyat y el que mai se fadiga. El seu esperit es pastat amb ànecs y anècs de redempció humana, de llibertat y progrés. Per aquestes santes identitats no negarà mai l'entusiasme del seu cor y l'efors del seu braç. El segueix tard o aviat als que les produeixen amb la paraula y l'exemple. Però's que aixequin bandera han de portar-la ben alta y ben dreta y dur-la arreu amb braó. Els que vagin a recórrer d'ella no han d'esser uns amateurs de l'ideal, no han d'esser vells o joves, uns intrigants mesquins, ni de haver de bescantarse be y discutint de qui es el tros més gros de l'ensenyia. Han d'esser apòstols que erugin de veritat, que tinguin l'ànima amada de sa optimisme y una gran serenitat en les seves accions. Així se faran adeptes.

Pera volguer que'l poble vingui a nosaltres havem d'anar primer nosaltres an all. Y no es amb pessimismes que tenim de anar-hi, sinó amb una gran confiança en els nostres ideals y en el nostre valor. Que vegi tothom la nostra fe! Portem-la per totes bandes, ben alt el cap! El vindrè en nostre!

PERE CASALS

